

Раїса Павленко

Семінар у Берліні та Лейпцизький книжковий ярмарок

За сприяння фонду Сороса та фірм «Springer» і «Lange Springer» 45 фахівців бібліотечної справи, переважно з Росії, Казахстану, країн Балтії і один з України з 17 по 22 березня відвідали Лейпцизький книжковий ярмарок та брали участь у семінарі «Новітні технології» в Берліні. Фахівці ознайомилися з бібліотечною справою ФРН не тільки теоретично, а й мали змогу відвідати Німецьку державну бібліотеку в Берліні, Німецький бібліотечний інституту (НБІ)*.

У цьому році Лейпцизький книжковий ярмарок знову став важливим форумом для контактів між видавництвами, бібліотеками й вченими Центральної та Східної Європи. У ньому взяло участь 1620 видавництв з 33 країн. У центрі уваги - Балтійські країни та німецько-балтійський симпозиум видавців. 102 видавництва з Естонії, Латвії і Литви показали свою книжкову продукцію, а також запропонували своєрідну культурну програму: фільми, театральні вистави, концерти, виставки. Незабутнє враження про таку різну архітектуру столиць - Риги, Вільноса і Таллінна - залишила фотовиставка «Три міста - три обличчя».

Понад 500 авторів - і знані імена, й молоді таланти - брали участь у 440 читаннях.

На жаль, українські видавництва не були представлені на ярмарку.

У рамках програми відбувся симпозиум, присвячений комплектуванню, створенню фондів і широкому доступу до інформації бібліотек Східної та Західної Європи. Великий інтерес викликав форум спеціальної літератури, електронних новинок, таких, як Internet, CD-ROM, On Line Publishing.

Складовою частиною став букіністичний ярмарок, який діє вже три роки.

На семінарі, що проходив у видавництві «Springer-Verlag», фірмі «Lange Springer» та НБІ бібліотечні

* Так історично склалося, що Німеччина ніколи не мала Національної бібліотеки в такому значенні, як Бібліотеки Конгресу США чи Британська бібліотека.

працівники мали змогу прослухати доповіді про електронний каталог періодичних видань, про те, як функціонує видавництво «Springer-Verlag», а на практичних заняттях ознайомитися з процедурою замовлення книг та періодики у фірмі «Lange Springer».

Директор та працівники НБІ розповіли про діяльність Інституту, який було створено в 1978 р. для координації між фінансовими організаціями та організаціями децентралізованої бібліотечної справи ФРН. Інститут (бюджет 18 млн. DM, 150 працівників) пропонує послуги у формі консультацій, інформації, в кооперації з бібліотеками видає централізовані каталожні списки, німецький зведений каталог даних, банк журналів, щомісячник «Бібліотечна служба», нормативні довідники, інформаційні листки, надає комп'ютерні послуги й програми, послуги в режимі on-line, проводить експертизи, бібліотечні професійні семінари тощо.

Оскільки ФРН складається з 16 земель, які мають право самостійно вирішувати - відкривати їм бібліотеки чи ні і які, а закону про бібліотеки в ФРН немає, то роль НБІ якраз і полягає в тому, щоб усунути негативні наслідки федеральної структури в бібліотечній справі. Ці наслідки пододала Державна бібліотека в Берліні, яка об'єднала дві установи після возз'єднання: Німецьку державну бібліотеку (Східний Берлін), та Державну бібліотеку фонду Пруської культурної спадщини Західного Берліна. Тепер ця єдина бібліотека, що продовжує існувати в Берліні в двох приміщеннях, підпорядкована Федеральному міністерству внутрішніх справ, одержує 75% фінансування від Федерації і 25% - від земель. Наукова універсальна бібліотека з цінними вітчизняними й міжнародними фондами (8,5 млн. од. зб.) - друга за величиною після Німецької бібліотеки (Франкфурт-на-Майні), об'єднані фонди якої становлять 12,5 млн. од. зб.

Досвід роботи німецьких бібліотек, видавництв, книготоргових фірм надзвичайно цікавий і корисний усім, кому небайдужа доля книги.